Մանկական Էջերեան

ՄԻԱՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՈԼԻԹԻԳԸՅԻՆ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Մանկումէի էֆքեար սէ-
էնտէ 30 նիւսխէ իթի-
պարըյլա, գըյմէթի Ի-
թանպոլ իչին 2 լիրա օլ-
տուզու կիսի, թաշրալար
իչին սոնի սէնէտէ 250
նիւսխէ վիրիլէրէք, վէ
բոսթա բարասըտա իչին-
տէ օլարագ քէզալիք 2
լիրա տըր։
Նիւսխէսի 40 ար բարա-
եա սաթըլմագտա տըր։

Իլանաթ ըն ակհէր սաթըր
պիրինճի տէֆա 3, իքինճի
տէֆա 2, վէ իւչիւնճիւ
վէ սոնրայը ամֆալար իչին
1 ղր. վէ իլան սըրասընա
գօնուլմաեան իլանըն սա-
թըրը 5 ղր. տուր։
Մէքթուպ վէ սոյիրէ
Գալաթատա Բէնճէմինի
Բազարընտա վագը Ն. 41
Իրսի խանընտա Կարա-
պետ Ց. Փանոսեան իսմի-
նէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Ն. 2618

ՍԷՆԷ 9. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎՈՎ 1291 ՇԱՊԱՆ 10. 1874 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 9 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ ԱԼԱԾՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

ՄԻՏԱԼԵԱ
1853 Նիւ Եորգ

ԱԼԹՈՒՆ ՎԷ ԿԻԻՄԻԻՇ
1832 ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐ 1834

ՄԻՏԱԼԵԱ
Լօնտրա 1862

1839 1844 1870

ՄԻՏԱԼԵԱ
1863 ՏԸՊԼԻՆ

1867 տէ Բարիստէ
էքսբօզիսիօն խարիճինէ

ՄԻՏԱԼԵԱ
ԲՕՐԹՕ 1865

1873 տէ Վիէննա էքսբօզիսիօնունտա թէրազգըեաթ միտալեասը ալմըշ տըր

ՄԷՆԻԷՆԻՆ ՋԻԳՕԼԱԹԸ

CHOCOLAT-MENIER

Ոչիա ճինտէն օլան իշ պու չիպօլաթըն գըյմէթի օլ տէրէճէ թանըմըշ է։ Բարակ գ-գ-գ-

ՏԵԽԻԼԻՑԻ

(ԹԷՎՃԻՀԱԹ)

ՄԸՍԸՐ գաբու քէթխիւտասը տէվլէթլու Աբրահամ պէյ հաղրէթլերինէ, բիւթպէյի սամիայի վէզարէթ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Միւշարիէյհ Աբրահամ պէյ հաղրէթլերի, խիֆայի ֆէրիզէյի թէշէքքիւր զբմնընտա, ճումա իրթէսի կիւնիւ հուզուրի հաղրէթի բատիշահիեէ չզդարադ խաքիրայի շահանէեէ եիւզ սիւրմիւշ տիւր։

Թարապուլուսը Ղարպ վիլաեէթի բուսումաթ նէզարէթի օն իւչիւնճիւ թահրիր իտարէսի ըէյիսի իզզէթլու Բիզա պէյէ,

Գասթամոնի վիլաեէթի մէքթուպճուլուղու, Ջինգարէ վիլաեէթի մէքթուպճուսու իզզէթլու Սաատ պէյէ,

Մամուրէթ իւլազիզ միւթասարրըֆլըղը, Տէպրէ սանճակը միւթասարրըֆը սապզդ իզզէթլու Սալիհ բաշատա թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Կէչէն ճումա կիւնիւ սէլամլըդ բէսմինէն սոնրա, խասսա օրտույի հիւմաեունու միւշիրի ճէլիլի տէվլէթլու նէճապէթլու Կուսուֆ իզզէտտին էֆէնտի հաղրէթլէրի վէ սատրազամ հաղրէթլերի վէ սերասքէր գայմադամը տէվլէթլու Ազիզ Բերիմ բաշա վէ պաղը վիւքէլայի Ֆիխամ հաղրամը, պահրիեէ նաղրը տէվլէթլու Ահմէտ բաշա հաղրէթլերի թարաֆընտան թէրսանէյի ամիրէտ Անոլը գավադ գտրը հիւմաեունունտա քէշիտէ օյունան միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթտէ պուլունմուշլար տուր։

—Կէչէն բէնճէմիհ կիւնիւ, սատրազամ հաղրէթլերի, մաեէթլերինտէ սերասքէր գայմադամը տէվլէթլու Ազիզ Բերիմ բաշա վէ թօրանէյի ամիրէ նաղրը սատաէթլու Սայիտ բաշա հաղարամը պուլունտուղու հալտէ, Զէյթին պուրնունտա քեային ֆապրիգայի հիւմաեունունա աղիմէթլէ, պիլճիւմլէ մաքինալարը վէ խմալամը մուայեէնէ պուեուրմուշլարդր։

—Տէրիսաատէթ Ավթրիա սէֆիրի օլուպ կէչէն կիւն Տէրիսաատէթ կէլմիշ օլան գոնթ Զիչի ճէնանալէրի, ճումա կիւնիւ սատրազամ հաղրէթլերի իլէ միւլագաթ խաբերէք, ճումա իրթէսի կիւնիւ տախի հուզուրի հաղրէթի բատիշահիեէ չզդմիշլար տուր։

—Էքսէր Էրզրում տէվլէթլերի կիպի, տէվլէթ Իռլիեէ տախի մարեշալ Սէրասքէրնէն թահթը բիեատէթինտէ պուլունան խրանեանէն հիւքիմէթի հաղրէսինի գ ատալ վէ թատիդ գարար վիրերէք, քէյֆիեէթի, խարիճիեէ նէզարէթինտէն իսքանեա ՝սէֆարէթինէ նամէյի մախսուս իլէ իշար պուեուրմուշլար տուր։

—Տէօրթինճիւ օրտույի հիւմաեունու միւշիրի վէ էրզրում վալիսի տէվլէթլու Մրսթար բաշա հաղրէթլերի, կէչէն բէնճէնպիհ կիւնիւ Տէրիսաատէթէ միւվասէլէթ պուեուրմուշ վէ պիր գաչ կիւնէ գատար մահէլլի մէմուրիեէթինէ ազիմէթ պուեուրաճադլար տուր։

—Կէչէն ճիւմա կիւնիւ ախշամը Պէյօղլունտա Խէնտէք պաշընտա հարիդ զուհուր էյլէմիշ իսէ տէ, տէրադ ատ սէօնտիւրիւլմիշ տիւր։

—Պու քէրէ Լօնդրատան ալընան խատէրլերէ կէօրէ, 44 միլեօն լիրալըդ եէնի իսթիդրաղ հիսսէլերի, ֆէվգէլատէ պիր սուրէթատ քէսպի իթիպար իթմիշ վէ բիացատա, եէվմի քիւշատը օլան կէչէն բէնճէնպիհ վէ ճիւմա կիւնէրի, 52 միլեօն լիրալըդա միւշթէրի զուհուր իթմիշ տիր։

Ղալաթա բիացասընտա իսէ ճիւմա կիւնիւ ադշամա գատար ֆէվգելատէ խահիշլէ մէզքիւր հիսսէլերէ թալիպ վէ միւշթերի չըզըգ, եէվմի մէզքիւրատէ պիր միլեօն 700 պին լիրալըդը սատըն ալընմըշ տիր։

Հիսսէ տէֆթէրլերի, իլան մուճիպինճէ պու կիւնքի բաղար իրթէսի կիւնիւ գաբանմասը լազըմ կէլիր իքէն, չօգ միւշթերի զուհուրինէ, եանի, սատըլաճադ հիսսէլերին խիթամ պուլմասընա մէպնի, էվվէլքի ճիւմա իրթէսի կիւնիւ ադշամ իւզերի գաբոնմըշ տիր։

—Ղալաթատա Բում քիլիսէսի խրամէթճիլէրինէն պիրիսի քիլիսէնին վարիատաթ ադճէլէրինէ մախսուս օլան սանդըղա պիր անախթալ ոյտուրադ ֆիրատաթ պուլտուղճա իշ կէօրմէքտէ իքէն, նասրլրա քէյֆիեէթ տուեուլտուղունտան զապթ իեէլէրէ խոպպէր վիրիլիպ, մէրդումի խրամէթճի ախշ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Գասթամոնի վիլայէթինին պու սէնէքի մահսուլաթը իհթիյաճաթը մահեէլլիյէ բէքտէ քեաֆի կէօրիւլմէմիյինտէն, եալընըզ պէրրէն Էնգարէ ճիհէթի միւսթէնտ օրմադ իւղրէ, վիլայէթի մէզքիւրէտէն պէրրէն վէ պահրէն զէխայիր իսրաճաթընըն թարիխի իլանընտան իթիբարէն կէլէճէք մէվսիմի հասատէ գատար մէն իսիրմէսի զբմնընտա մահէլլինէ մէզունիյէթ վերիլմէսի վիլայէթի մէրդումէ վալիլիյինտէն վագը օլան իշար իւզերինէ իանանէյի մուսապին գ օմիսիօնունտան [illegible] պուլունուշ, վէ օլ սուրէթլէ մահէլլինէ մէզունիյէթ վերիլմիշ օրմաղլա իլանը քէյֆիյէթէ իպթիբար գըլընմը։

1290 իլուլ 7
1291 շաբան 8

— — —

Պէհէր սէնէ իլուլուն 8 ինտէ քիւշատը միւթատ օլան Սիլիվրի բանայրընա կէզմէք, վէ եա թիճարէթ իթմէք իչին կիւանճէք օլանլար, նիզամա բիայէթ իլէ, ալէլ ումում միրուր թէզքէրէսի ալարադ կիթմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, չէնտ սէնէտէն պէրու կերէք Շերքէթի խայրիյէ վէ կերէք կէմի չէքմէյէ մախսուս ըմրէքքոր վաքօրլարը Տէրիսաատէթտէն Պօղազ իչինին ումում՝ խիզմէթլերինէ օղրաեարադ, եէկտիկերինէ բէզ ատալէթ խէրճէսինէ բասթ կէլտիքլերի մէճհուլ իւլ ահվալ էշլասը թէզքէրէսիզ վարօրլարտա գ ատալ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, վէ պուհալ հիւքմի նիզամա մուղայիր վէ վարիատաթը տէվլէթին թէլէֆ ու զիեանը միւմկինատ խուսկինտէն, վէ մէզքիւր բանտերրըն վագթ ու քիւշատը տախի թէզաբրիւղ էյլէտիյինտէն, կիտճէքլերին հինի ադիմէթլերինտէ միրուր թէզքէրէսի ախշ էյլէմէլերինին վէ պու սէնէ տախի էօյլէ խիլաֆը նիզամ թէսքէրէսիզ կիթմէյէ ճի բաթ խանէլերին հէր քիմ օլուր իսէ օլսուն Սիլիվրիտէն խատէ օլունճաղընը իլանընա իպթիբար օլունտու։

1290 իլուլ 7
1291 շաբան 8

— — —

Ռուսիա պաշ դոնս լաթուսու ֆանի պինտէն կէլէն իլան տուր։

Ռուսիա տէվլէթի թէպատատան Միրիճան ֆէրէզոֆ վասիլիէվիչամէ, Հօվիւշ օլտուղունտան, հէր քիմ, միւթէվէֆայի մէրգումուն վէրէսէսինտէն իսէ պու կիւնտէն իթիբարէն ալթը այա գատար Ռուսիա դանչէլարեասընա պիլմիւրաճատա հադգը վերասէթինի սապթի իթմէյէ մէճպուր տուր։

Պէյօղլու 31 Օգոստ. 1874

— — —

ԻԼԱՆ

Պրուսա գապլըճալարընա արզուքէշ օլան ճիւմէ աօսթլարըմըզա սուհուլէթ օլմադ իչին պիզէր թարաֆընտան պէյիւք ֆէտաքեարլըդ խուսուպ թէշրիֆ խէնէլերէ Զէքերկէտէ Սէվլինաղ նամընտա թէմիզ եաթադ, եէյէճէք վէ պանեօսը պիրլիքտէ պիր կիւնլիւկի 25 ղրշ ճէմի իչինտէ օլարադ իլան խէրիզ։

Խանճի հաճի Պողոս

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻԱԼԷՐ

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Վիէննա 19 սեպտ.

Պօրսա ճիւղիճէ տուրկուն, աղ իշ օլտու։

Բէշթա 19 սեպտ.

Իմբէրաթօր հաղրէթլերի, մահը հալին 27 սինտէ շէհրիմիզի թէրք իտէճէք տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Հանովրա 19 սեպտ.

Իմբէրաթօր կէյզօր հաղրէթլերի Քիելէ աղիմէթ էյլէտի։

Պերլին 19 սեպտ.

Խրանիտատան պիլտիրաքլերինէ կէօրէ, Ալմանեանըն հարբ սէֆինէլերինի Բօրթիւկալէթէ վասըլ օլմուշլար տուր։

Ջոզէֆա, 18 սեպտ.

Իրբրէտա տէղ Ամթիրի, վիէննատա միւթէվէճճիհէն հարեքէթ էյլէտի։

ՍԱՐՍԱՓԻ

Լոնդրա, 19 սեպտեմ.

Լիհամը Ռումումի աշընտը	
» » գարանտը	44–15/16
65 խթիբրաղը	
69 »	59 9/16
71 »	
Լոն տիւ թրէզոր (Ս՝ բիա. Բ.)	84 7/8
Նիկուլիզ գ օնսոլիտ	92 5/8

Պու կիւն եէհուտիլէրէ Զօրաղ պույտամը օլտուղունտան, Գալաթա պօրտասը աչըլմամըշ տուր։

ԱՕԳԱՅԻՆ

ՅԷՆԱ ՎԷ ՄԻՀՀԼԻԲ ՊԻՐ ԱՏԼԷԹ

Պունտան իբի պուչուղ սէնէ գաատար մուդատատէմ, իլէրուտէ վարժուհի օլունընար իւմիտ վէ արզուսիյլէ, պիր թանէ Օվաճրդատան վէ պիր թանէ տախի Պաղչէճիդատէն տօղուղ օն եաշընտա չօճուգլար իսթէմիշ, վէ Ադաեան վարժարանտա մէճճանէն թամամ ու թէրպիյէսինտէ պադմադ իւզէ պուլունմուշ իսիք։

Պաղչէճիքլի չօճուղուն բէտէրի կէնն սէնէ վէֆաթ իթմիշ, վէ վալիտէ տախի պաչդա պիր քիչիք չօճուղունու տախի կէթիրիպ, մէքթէպտէ պրագարագ քէնտիսի խրամէթքեարլրա կիթմիշ, վէ պիր այտան սոնրա մէտանէ չէրմիշ իսի։

Մէրդումէ պիր վագթատան պէրու Գալաթատա պիր ֆամիլեա եանընընա խրամէթքեարլըդ իթմէքտէ օլուպ, վէ քիչիք դըզը եանընտա օլտուգտան պաչդա, պաղէն պիյիք չօճուղու տախի հալիյլէ կիտիպ կէօրմէքտէ, վէ եէնէ կէլմէքտէ իսի։

Պու դատրն թարաֆընտան պաղէն զուհուրա կէլմէքտէ օլան թաճիղլիքլերի ճէհլինէ համլ իտէրէք, եէնէ չօճուղունու սագլամագտա իսիք։

Պիր գաչ այտան պէրու Գալաթատա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի ժամկոչլարընտան Մուշլու պիր ժամկոչա, մէքթէպիմիզտէ պուլունան գըզընը վիրմէքլիկէ արզու վէ նիյէթ իտէր, վէ թարաֆէյն պէյնլերինտէ դարար վիրիրլեր, վէ պու կիւնլերտէ նշանլամահա չէզիչըրլար։

Պու հավատիսի պիզ իլք իչիթիկիմիզտէ ասլա ինանմադ իսթէմէտիքտէն պաշգա, լամթիֆէտիր զանն իտէրէք կիւլերիզ, չիւնքի չօճուգ հէնուզ օն իբի եաշընտա տրը զանն օլունմադտա օլտուգտան պաշգա, վիճուտճա իսէ օղատար նազիք վէ ինճէտիր քի, կէօրէն ատամ անճագ սէքիզ տօղուզ եաշընտա տրը զբնտա իտէր, վէլհասրլ մէքթէպիմիզին էն քիչիք չօճուղլարընն սրրասընտա պուլունմադտա տրը։

Մէրդումէ չօճուգ շու հալինտէ էվլէնմէքլիկէ տէյիլ, չօգլուգ տէրսէ չալըշմադըզա պիրէ կէլմէզ։

Զօճուղուն վալիտէսինի չաղըրրը քէյֆիեէթի ուօրար, վէ թէճճիւպ իտերէք պաղը նասիհատլար տախի վերիր իսէքտէ, ասլա տիյնէմէյիպ, «Ալլահ էվլատըմին գըսմէթինի վիրտի, էլպէթթէ պու գըսմէթի գաչրմադ իսթէմէմ» կիսլի ճէվապլար ալըրրը։

Պիրտէ տիւն ատպահ մէրդում ժամ կոչ պիզէ պիր նիեազնամէ թադտիմ իտերէք, նիյէթ վէ մագսատինի պիլ[illegible] տրը բոյի մուվաֆագատի կէօսթէրմէմիզի ըէճա իտէր։

Պիզ զաթէն չօճուղու չաղըրրը, նէ էֆքեարտա պուլունտուղունու սիւալ իթմիշ, վէ ասլա էօյլէ՝ պիր չէյ տիւշունմէտիկինի, վէ օ չաղընտա կէլին օլմադ իսթէմէտիկինի անլամըշ իտիք իսէ տէ, քէնտի զամիրմիզդէ գարշը օլտուգտան պաշգա, մէրդումուն եանընտա տախի չօճուղու չաղըրտրպ ըէյինի սիւալ իթտիկիմիզտէ, թէքքար պէ թէքքար իսթէմէմ ճէվապընը վիրմիշ տիր։

Պունուն իւղերինէ պիզ ժամկոչա պիր թադըմ նասիհատլար վիրերէք, էօյլէ պիր չօճուգ իլէ էվլէնմէքլիկին հէմ պիւյիւք պիր կիւնահ, վէ հէմ տէ պիր պարպարըդ վէ տերզ օլտուղուն, վէ մադպուլահ էօյլէ պիր չօճուգ պիր տէ չօճուգ սահիպլի օլուր իսէ նէ եաբաճաղլարը, սէֆիլ վէ խասթա օլաճաղլարը, վէ սայիր ֆէնա նէթիճէլերին անլաշմըշդը տիր։

Պիրտէ արատան պիր սատթ կէչէր կէչմէզ չօճուղուն վալիտէսի մէքթէպէ կէլիր, վէ մութլաղ սուրէթտէ չօճուղու իսթէր, չօճուգ կիթմէք իսթէմէզ, մէրդումէ տախի ալմասընընա կիթմէմ տէր։ պիր արալըդ զոր իլէ տիշարը չըզարըմասընը իսթէր իսէքտէ, մէրդումէյէ լազըրտը անլաթմադ մումքինսիզ օլուպ, վէ տիշարը չըզարմադ իչին տախի զաթիկիյէ միւրաճաատ խիլմէքլիքտէն պաշգա պիր չարէ օլամնեաճաղընը կէօրտիւկիւմիզտէն, վէ ղէվալլը չօճուղու էլինէ թէպլիմ իթմէք տախի զիմմէթիմիզէ վէ թէֆէքքիւրիմիզէ թօղունտուղունտան, պիր թադրիպ մէրդումէյի, իչի պու կիւնէ թէէիիր իթմէքլիկէ դանաբրմիշ, վէ չօճուղու տախի, պիր

գրթա մէրթուպ իլէ, վէ վուգուի հալի պիլմէրէրէք, բաթրիդ հազրէթլէրի վէ բիլի Արժ. տէր Յովհաննէս հայր Մկրտչան կէօնտէրմիշիլ պիր։

Միլլէթիմիզտէ, վէ ալէլ խուսուս թաշրալարա, պէօյլէ քիչիւք չօճուգլարը էվլէնտիրմէքլիք միւհլիք առէթի տէվամ իթմէքտէ, վէ հէրքէսին նազարը տիգգաթ վէ մէրհամէթինի տավէթէ սեզա պուլունմաղտատը։

Ամէն. Ներսէս սրբազան հազրէթլէրի, վէ կրօնական ժողով միւհթերիմ ազալարը էֆէնտիլէրի, պիլմէյիլ, պէօյլէ պիր մէտէնիյյէթ տէվրինտէ, վէ իսթանպօլ կիպի պիր բայիթ ախթատա, հէնուզ օն իքի չաղլարընտա պիր չօճուքուն էվլէնմէսինէ միւսաատ իտէճէքլէր մի տիր, եօղտա իճապը իճրասընա պաղարադ, վալիտէսինի պուպարպարճա քէյֆինտէն վաղ կէչմէքլիկէ մէճպուր իտէճէքլէր մի տիր։ Հէման Ալլահ պէօյլէ ինսաֆսըզ վալիտէլէրէ ինսաֆ վիրսին։

* * *

ԱՌ. Գ. ՁԵՐԱԶ

Գորտեան ալ արժանապատուութիւն մ'ունի,
զոր պէտք չէ վիրաւորել։
ԿԱՄՊԷԹԹԱ

Այսպէս պարտէր մնացեալ ձեզ յորմէ հետ, հրատարակեցաւ Զ. յօդուածս, ուր ձեր բովանդակ գրական արժանիքը ցոյց տուած էի Հայոց գրական աշխարհին. գուք ողբերգութեան մը ձախող դիւցազնը կը հանդիսանայիք հոն, երբ ձեր լեզուապիղծ գրութեան վրայ ուն փիշոդարար՝ պատերազմելով ձեր ախոյենին առջև անկայք պարտեալ և ամօթալից. և սակայն գուք իբրև պարտեալ տակաւին արժանապատուութիւն մ'ունէիք ձեր յաղթանակին առջև. սին իրի պիտոյ էր ձեզ այլ ևս դադարել ձեր յաղթանակին՝ ինձ դէմ յոխորտալէ, կոարել նետել ձեր սուրը, և խոնարհել լռութեամբ. բայց գուք, միշտ խրոխտ, միշտ ամբարհաւաճ, զայդ արժանապատուութիւն իսկ չարաչար վիրաւորեցիք, ոչ միայն իմ բաղմաթիւ հերքմանցս պատասխանել փորձելով, այլ և նախատելով, հայհոյելով և ժահր արձակելով ինձ դէմ։ Վասն որոյ երկրորդ մ'ուղղեցի ձեզ, և վերջնական զօրեղ հարուած մ'ալ տուի. և յայնմ հետէ մինչ ցայսօր և ցյաւիտեան այնպէս էք իմ ձեռաց մէջ, որպէս ձուկն վիրաւոր որսորդին ձեռաց մէջ։

Եւ ի՞նչ կը բարբանջէք այս անգամ։

Գուք խնդիրը լքանելու խաբէական խնամատակութեամբ կը ճդնիք արդարացնել ձեր վերջին սխալը զոր ինձ վերագրած էիք, տխմար, և ո՞վ կարծեցիք զիս, գուք նախայարձակն եղաք և այսպէս ըսիք ձեր Ի. յօդուածին մէջ. «գալով մեր պարոնին այսր դէմը» ին, զոր մենք «սմա դէմով» կը թարգմանեմք, ասա ալ կը յայտնուի թէ մեր դժբաղդ քննադատը քերականութիւն չգիտէ, զի «դէմ» նախադրութիւնը արական խնդիր կ'առնու միշտ»։ Այս տողերով իմ «այսր դէմը» կիրառութիւնը՝ այսինքն «դէմը» նախադրութեան սեռական խնդիր առնուլը ժխտեցիք սխալ համարելով, և երբ ևս ձեր գտած այդ երևակայական սխալը հերքեցի ըսելով, «Այլ է «դէմ» որ արական խնդիր կ'առնու, և այլ՝ «դէմը» որ սեռական խնդիր կ'առնու միշտ, երբ այսպէս կ'ըսեմ, խայտառակեցի ձեր ագիտութիւնը, գուք այժմ կը պատասխանէք «բացէք «Գրական փորձեր» իս Խ. էջը, և պիտի տեսնէք թէ նախադրութիւններիս մէջ չ'եմ ընդունած ինչ որ «գոյական է նախադրութիւն» կ'անուանէ Այտընեան։

Իմ քերականութիւնը, որ ընտրողական հիմի վրայ բարձրացած է, «դէմ» և «դէմը» նախադրութիւններէն առաջինը միայն կընդունի». այս տողերով ալ կը խոստովանիք լռելեայն թէ՝ թէպէտ և ձեր «այսր դէմը» ճիշդ է, բայց իմ քերականութիւնս չ'ընդունիր, որով, ինչպէս ըսի, «խնդիրը լքանելու խաբէութեամբ» կը փորձէք արդարացնել ձեր սխալը զոր ինձ վերագրած էիք լրբաբար։

Արդ, նախ խոնարհաբար ներումն խնդրեցէք ձեր ընդդիմախօսէն, և ապա ձեր Իբ. յօդուածին, ուր «հղօրապէս հերքած» էիք իմ բոլոր առարկութիւններս, պատասխանը պիտի ընթեռնուք անյապաղ։ Գ.

7½ սեպ՝. 5 'ի Քաղկեդոն

Մեծ. խմբագիր

Անուրանալի ճշմարտութիւն մի է որ ազգերնիս վերջապէս նայելով օտար ազգաց գրականական զարգացման, և 'ի նախանձուէ բարւոյ շարժեալ առաջնոյն բաղդատութեամբ, վերջերս ըսկսած է իւր ագիտութեան դարաւոր քնէն սթափիլ և օր քան զօր յառաջադիմել, որոյ ապացոյց են ազգային կամ անհատական դպրոցաց բազմանալը, որոց մէջ Հայ մանկտին իւր մայրենի լեզուին հետ կուսանի նաև եւրոպական լեզուներ և գիտութիւններ։ Ասիէ զատ ընթերցասիրութիւն ալ հետզհետէ տարածուելու վրայ է. ասոր ալ ապացոյց կրնայ համարուիլ ազգային լրագրաց և հանդիսից թուոյն օր ըստ օրէ հրատարակի վրայ բազմանալը որոց նշանաւորներէն կը համարուի ներկայ տարւոյս յունիս ամսոյ ընկիզբէն հրատարակուած «ԼՈՅՍ» անուն կիսամսեայ հանդէսը։

Լոյսը՝ որ Արժ. Հմայեակ վարդապետի խմբագրութեամբ կը հրատարակուի, արդարև իւր լեզուի վսեմ ոճին համար սիրելի թերթ մըն է։ Բայց թող ներուի ինձ որ յիշեալ թերթի ասպարէզ գալը շնորհաւորելուս հետ մեկտեղ, ընդհանուր առմամբ մի քանի դիտողութիւն անեմ։

Ամէն ազգ ունի իւր պարբերական հրատարակութիւնը, և ամէն հրատարակեալ հանդէսը իւր առանձին ուղղութիւնը և պրօկրամը. իսկ մեր մէջ ընդհակառակն եթէ բոլոր լրագրաց պրօկրամները մնառևս, ամէնն ալ մի օրինակ Ազգային, Բանասիրական, Քաղաքական ևն. բառերու փունջ մը կը կրեն իրենց ճակատի վրայ։

Եւրոպայի մէջ թէ ամսագիր ըլլայ և թէ ուրիշ հանդէս միշտ հետաքրքիր է 'ի նկատողութեան առնուլ այն խնդիրները, որանք ազգի յառաջադիմութեան հետ ուղղակի կապ ունին, և ազգի կենսական պիտոյից կ'ծառայեն. բայց կենսական պիտոյք ասելով չեմ ուզեր միայն ուսմունք հասկըցընել, քանզի մեք Հայերս չենք սորվիր ուսմունքը մարդ ըլլալու համար, այլ իբրև հայ լպատրաստելու միջոց մը ըմբռնելով, այնպէս կ'երթևեկենք դպրոցը. ուստի կենսական պիտոյք ասելով, մեղանուամ հայի ճանապարհը որոնելու միջոցներ հասկնալու է. սակայն դժբաղդաբար մեր լրագրական հանդէսները չունին այդ ուղղութիւնը, և նիւթերը կընտրեն ոչ թէ կեանքէ առնելով այլ որպէս թէ բնական լինէր մի հասարակական թերթի պրօկրամը միայն Ազգային, Բանասիրական, Քաղաքական ևն։

Այս օրուան օրս մեր հրապարակական թերթերը ղբաղեցնող խնդիրները այսպէս կարելի է հաշուել, Ազգ. Խրիմեան, Գօղոս, Ամիրոսիոս ևն. վարդապետաց դործոց քննութիւնները, Բանասիրական, Ներազի գրական փորձերի ապարդիւն քննադատութիւնները. Քաղ. Պազէնի փախուստը, Մաք Մահօնի այս ու այն խօսքերը, Սպանիայի յուզմունքը ևն. ևն։

Բայց եթէ աչքերնին դարձուցեն դէպ 'ի Հայաստան, և Հայուն արդի կենաց վրայ ակնարկ մը ձգելու ըլլան, պիտի տեսնեն և համոզուին անշուշտ որ ուրիշ կենսական խնդիրներ կան նըկատողութեան արժանի, որոց վրայ դեռ մինչև ցայսօր, ոչ մի հանդէս իւր ուշադրութիւնը չէ դարձուցած։

Մեր գիւղական ժողովուրդը դեռ իւր մնաւորական կուրութեան մէջ կը խարխափէ, քանզի լրագիր կարդալէ զրկուած է. և ինչո՞ւ կարդայ քանի որ ո՛չ իւր կենաց վրայ տեղեկութիւն կ'ըսէ, և ո՛չ դրուածքի լեզուն իրեն հասկանալի է։

Մեղանուամ եղա՞ծ է մի հանդէս որ բարեհաճէր գրել երկրագործութեան ճիւղերուն վրայ, մանաւանդ զի հաստատապէս գիտեն որ Հայ երկրագործը պարտիզպանութեան, գինեգործութեան, շերամագործութեան ևն՝ գիտութիւնների վրայ կատարեալ գործեալ դաղափար չունենալուն համար, ո՛րչափ վնասներ կը կրէ, և զարդացեալ ազգաց երկրագործներէն յետ կը մնայ։

Ամէն մարդ գիտէ որ Հայաստանի խաղողը անուանի է և գինիի ընտիր տեսակները պատրաստելու ծառայած է մեր Նոյ Նահապետէն սկսեալ, բայց ինչո՞ւ արդեօք այժմ հօխան 2 դահեկանի անգամ արժէք չունի. մինչդեռ Ռուսաստանէն եկածները մինչև 10 դրի. կը ծախուին, նոյնպէս և միւս արմտիք և մրգեղէնք—վասն զի Հայը մշակութեան կերպը չգիտէ, այլ անհոդ և անվայթ նստած, բնութեան կ'թողու իրեն համար տքնիլ։

Եղա՞ծ է մի հանդէս որ իրեն մասնաւոր նիւթ ընտրէր գրել տնտեսութեան և մանաւանդ գիւղատնտեսութեան վրայ, զոր թէ ի՞նչպէս պէտք է կոլերը խնամել որ 50–60 և աւելի լիտր միս ունենան. և անասնոց մէջ յաճախակի ճարակուած հիւանդութեանց առջևը առնուն, և ընտիր տեսակները յառաջ բերին. և թէ ի՞նչպէս պէտք է պանիր շինեն որ Եւրոպացոց չինածին հաւասարի, և նոյնչափ արժէք ունենայ. որպէս զի խեղճ գիւղացին իւր քրանալան աշխատութեանց արդիւնքով անդորրապէս կառավարուի. ևն. սոյա նման հաղարաւոր բաներ։

Սոյա անմիջական կարևորութիւնը Ռուսիոյ Հայերը նկատելով «Մշակ և Մեղու Հայաստանի» լրագրաց միջոցաւ սկսան երկրագործական ընտիր յօդուածներ թարգմանելով հրատարակել տալ. «Դասախարակ» անուն ամսագիր մը հրատարակել 'ի Թեւոդոսիա. ժողովրդական բարբառով, որ ընտանեկան և գիւղական տնտեսութեան վերայ կը գրէ, աւելի թարգմանութիւններ քան թէ իրենց խմբագրածները։

Նոյնպէս «Դպրոց և Հայկական աշխարհ» անուններով երկու ամսագիր միայն մանկավարժական պրօկրամով, և ինչո՞ւ արդեօք այս թերթերը պիտի չ'քաջալերուին, քանի որ ամէն անհատ թէ գիւղացի և թէ քաղաքացի ուրախութեամբ կը վազէ մէյմէկ օրինակ առնելու, որպէս զի նորանոր բաներ սորվի։

Իսկ մեք Ցաճկասաանցի.քս յաւօք որսի կրսեմ որ զուրկ ենք այսպիսի ժողովրդական թերթերէ։

Ուստի եթէ «Լոյս» հանդիսի Արժ. խմբագրի նպատակը հասարակաց խաւար մնաց լոյս սփռելն է. ուրեմն աւելի օգտակար չէ՞ր լինէր արդեօք. որ փոխանակ Սրբ. և Ազգ. պատմութիւնները թպթատելու, և շատերէն շատ անգամ կրկնուած բաները բարձր ոճով գրելու, գրէր դաստիարակութեան ճիւղերուն վրայ ընդարձակ խորհրդածութեամբ. երկրագործութեան վրայ դիւրահասկանալի լեզուաւ, և տնտեսութեան վրայ գործնական օրինակաց պատմութեամբ. և իւր արդի հրատարակած ընտանեկանը աւելի ընդարձակելով անընդհատ իւրաքանչիւր թերթերու մէջ շարունակէր, որպէս զի թէ ինքը իւր վեհ և ազդօղ ուտ նպատակին հասած կըլլար. և թէ Հայ հասարակութիւնը մի օգտակար և ժողովրդական թերթի կուենար։

Մարիրէ Բզնունի

Դպրոցը կը հրատարակուի 'ի Վաղարշապատ Ս. Գայիանէի վանքը Արժ. Վահան վարդապետ Բասամեանցի խմբագրութեամբ. իսկ Հայկական աշխարհը 'ի Շուշի Արժ. խորէն վարդապետ Սահակեանի խմբագրութեամբ։

1/13 Սեպտ. 1874 'ի Սամսօն

. . . խմբագիր,

Անցեալ 25 օգոստոս կիրակի օրը՝ Սամսօնի Ս. Ներսէսեան Ազգային վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնը տեղի ունեցաւ եկեղեցւոյ մէջ։

Հարցաքննութեան ներկայացող աշակերտաց թիւը 9 էր, որոցմէ 5 հատը կը կազմէր առաջին կարգը, ամէն դասուց մէջ։

Ասոնք հարցաքննուեցան. 1. Հայկաբանութեան մէջ, լուծմունք, թարգմանութիւն և շարադրութիւն ընելով. 2. Ցաճկերէնի մէջ, ընթերցանութիւն, թարգմանութիւն, ուղղագրութիւն և Արաբական բառաքննութիւն ընելով. 3. Թուաբանութեան մէջ, պարզ և բաղադրեալ համեմատութեան, ընկերութեան, վճարաժամու, շահու բոլոր կերպերու վերաբերեալ գործողութիւններ անսխալ լուծելով և գործողութեանց պատճառները ցուցնելով. 4. Ներկայացուցին նաև իրենց Հայերէն ու Ցաճկերէն գրաբարժութիւններն։

Բ. կարգը կազմող 7 աշակերտներէն 3 ը բացակայ լինելով՝ միայն 4 ը քննուեցան, Հայերէն լուծմունքի ու թարգմանութեան և տաճկերէն ընթերցանութեան և գրաբարժութեան դասուց մէջ։

Այս դասուն աշակերտները թուաբանութեան դասը քննուելու միջոցին բացակայ դտնուեցան։

Ներկայ եղողները իրենց գոհունակութեան հետ մեկտեղ ինչ ինչ դիտողութիւններն ևս յայտնելով մեկնեցան։

Կը վերջանք մենք ևս մեր խորին շնորհակալեաց հաւատիքը նուիրել նոյն Մեծարգոյ անձանց, որք 'ի սէր

ազգային դաստիարակութեան, չգլացան իրենց ներկայութիւնը և որով քաջալերեցին ղուսուցիչս և դաշակերտս։

Քննչաց ստորագրութեամբ վաւերացեալ ցուցակը նամակիս մէջ ներփակեալ է. որոյ մէջ երկու կարգի աշակերտաց արժանիքներն նշանակուած են, նոյն իսկ քննչաց ձեռամբ։

Կը խնդրեմ... խմբագիր, որ դայս ևս սոյն նամակիս հետ միատեղ Ձեր պատուական թերթերէն միոյն մէջ հիւրընկալել բարեհաճիք, որպէս զի թէ քննութեան ներկայ եղողները այս միջոցաւ տեղեկանան հարցաքննութեան արդեանցը, և թէ սովորութիւն մ'ըլլայ, որ այսուհետև դաւառական ամեն դպրոցաց հարցաքննութեան ցուցակը, աշակերտաց թիւը ևն. հրատարակուի, յայտնելով միանգամայն ուսուցման մեթոդներն, դպրոցի գլխաւոր արամադրութիւնները նիւթական և բարոյական կառավարութիւնը, և անոնց միջոցները ևն. ևն. որով ազգային ընտիր դաստիարակութեան սիրահար անձանց ծարաւը յագենայ, և այս ինչ քաղաքի հայերն անտեղեակ չմնան այն ինչ տեղոյ հայոց նիւթական և բարոյական կացութեանց նկատմամբ, այլ իրարու պատկերը դիտեն թղթեղէն հայելեաց մէջ...։

Դառնանք մեր նիւթին։

Վարժարանիս աշակերտաց թիւը կը հասնի 55ի, կան նաև 10 սանուհիք, խառն ընդ աշակերտս։ Ասի անպատեհ է, թերևս ընթերցողաց այսպէս պիտի խորհի, սակայն պէտք է դիտնալ նաև որ սանուց սանուհեաց հետ խառնուն ուսանելու անպատեհութիւնը արդէն հոս 'ի նկատի առնուած խնդիր մ'է։

Վարժարանիս կառավարութիւնը աղգայնոց տարեկան տուրքովը կը մատակարարուի, սակայն մեր ազգին արդի վիճակին լաւ հմուտ եղող մը կրնայ շուտով հասկնալ թէ՝ այս միջոցով եղած դպրոցական կառավարութիւն մը միշտ դայթ 'ի դայթ կը յառաջանայ...։

Ընկերութիւնները, որք շատ ատենէ 'ի վեր մեծամեծ հրաշքներ դործած են քիչ դժուարութեամբ, կրնան նաև դիւրիչ նպաստ մ'ըլլալ դպրոցական կառավարութեան մասին ալ. ինչպէս արդէն ճանչցուած է նորա յարդը շատ տեղեր. և արդ ասիքն իսկ լիովին վայելուած։

Գիտեմ որ՝ ուսմանց ցուցակին մէջ Քրիստոնէականի, ազգային պատմութեան և աշխարհագրութեան պիտանի դասերը նշանակուած չըլլալը պակասութիւն մ'է Ազգ. Վարժարանի մը համար. սակայն, պէտք է գիտնալ թէ՝ անանք իրը անօգուտ մէկդի ձգուած չեն. այլ դասատուի պակասութիւնը ստիպեց ընդհատել քանի մ'օր, և ըստասել նոր դասատուներու։

Վարժարան ս դասերու ուանդումը դործնական է, տեսականով մէկտեղ. այս կերպ դասախօսութեանց մեծամեծ արդիւնքներն արդէն աշխարհի ծանօթ եղած են։ Ցա՛յր երկինք, որ հոս տեղի աշխատութիւններն իսկ արդիւնաւորուելով պակուէին համայն ուսումնասիրաց յոյսերն։

Մեծ. խմբագիր, գիտեմ, որ տեղւոյ մը վիճակագրութիւնը ասկէ աւելի ճոխ լինել պէտք է. սակայն ասի լոկ հարցաքննութեան առթիւ գրուած լինելով կը խոստանամ, պատեհ առթիւ մը, աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ հաղորդել, ուրիշ անգամ, թէ՝ դպրոցական, թէ՝ տեղական և թէ ժողովրդական։

Ընդունեցէք իմ յարգանքս

Մնամ Վահրամ-Նշան Դ. Թորոսեան

ՑՈՒՑԱԿ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

Ա. ԵՒ Բ. ԿԱՐԳԻ ՍԱՆՈՒՑ Ս. ՆԵՌՍԻՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ ՍԱՄՍՈՆԻՆ

0 — Անպիտան
1 — Տկար
2 — Միջակ
3 — Լաւ
4 — Լաւագոյն
5 — Գերազանց

Անուանք Ա. կարգի սանուց

Մուրատ Խերեան — Հայկաբ. քաջալաւ. Տաճկ. քաջալաւ. Թուաբ. քաջալաւ. Դրավարժ. քաջալաւ. Վարք. քաջալաւ։

Պաղտասար Պօղոսեան — Հայկաբ. քաջալաւ. Տաճկ. տկար. Թուաբ. քաջալաւ. Դրավարժ. տկար. Վարք. քաջալաւ։

Նշան Գամպէրեան — Հայկ. լաւագոյն. Կաճկ. քաջալաւ. Թուաբ. քաջալաւ. Դրավարժ. լաւ. Վարք. քաջալաւ։

Գրիգոր Խերեան — Հայկ. լաւագոյն. Տաճկ. քաջալաւ. Թուաբ. քաջալաւ. Դրավարժ. քաջալաւ. Վարք. քաջալաւ։

Պողոս Խերեան — Հայկ. լաւագոյն. Տաճկ. քաջալաւ. Թուաբ. քաջալաւ. Դրավարժ. քաջալաւ. Վարք. քաջալաւ։

Անուանք Բ. կարգի սանուց

Իսրայէլ Մովսէսեան — Հայկաբ. լաւ. Տաճկ.... Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. տկար. Վարք. քաջալաւ։

Սողոմոն Լ.քմէ.քճեան — Հայկաբ. լաւ. Տաճկ. քաջալաւ. Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. միջակ. Վարք. քաջալաւ։

Տիգրան Եօրդանճեան — Հայկ. միջակ. Տաճկ. բացակայ. Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. լաւ. Վարք. քաջալաւ։

Խաչիկ Սիմոնեան — Հայկ. բացակայ. Տաճկ. բացակայ. Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. բացակայ. Վարք. քաջալաւ։

Գրիգոր Դամպէրեան — Հայկ. բացակայ. Տաճկ. բացակայ. Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. բացակայ. Վարք. քաջալաւ։

Միսաք Հալաճեան — Հայկ. բացակայ. Տաճկ. բացակայ. Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. բացակայ. Վարք. քաջալաւ։

Պետրոս Փալանճեան — Հայկ. միջակ. Տաճկ. լաւ. Թուաբ. բացակայ. Դրավարժ. միջակ. Վարք. քաջալաւ։

(Ստորագրութիւնք քննչաց)

Տ. Մարտիրոս Քհնյ. Լ. Ե. Մուրատեան Մ. Գրիգոր Մ. Խերեան Կարապետ Գամպերեան Աւետիս Գ. Խատատուր Թ. Թրամպերեան Մ. Սարգիս Մ. Կ. Եղիազարեան Ղուկաս Ն. Խերեան

ԻՆՔՆՕԳՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՄ

ՆԿԱՐԱԳԻՐ, ՎԱՐՄՈՒՆՔ ԵՒ ՑԱՐԱՏԵՒՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՒՍԱԲԱՆԵԱԼ, ԿԵՆՍԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՄԲՔ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՍԱՄՈՒԷԼ, ՍՄԱՅԼՍ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ԳԱՂՂԻԵՐԷՆԷ

ՀԱՆԴԵՐՁ ԺԱՆՕԹՈՒԹԵԱՄԲՔ ԵՒ ՑԱՐԻԵԼՈՒԱԾՈՎՔ

Ը. ԷԹՄԷՔՃԵԱՆ

Այս գիրքը որ ութսունամեայ 590 երեսներէ կը բաղկանայ և կազմուած է, գիտութեանց, դրականութեան, դեղարուեստից, ճարտարութեան և դործնական կենաց մէջ երեւելի հանդիսացող այլ և այլ ազգէ նշանաւոր արանց պատմութիւնն է։

ԻՆՔՆՕԳՆՈՒԹԻՒՆԸ ընթերցողին կուսցանէ միայն իրենց ճանքովը այլևայլ դժուարութեանց յաղթելով ու իրենց անշան վիճակէն բարձրանալով վերջապէս անուններն անմահացնող մարդոց օրինակներովը և վարուց կանոններովը ամէն ասպարէզի մէջ յաջողելու և յառաջադիմելու դաղտնիքը։

Այս գիրքը իւր յանկուցիչ նկարագրովը թէ Եւրոպացւոց և թէ Ամերիկացւոց քով մեծ ընդունելութիւն դտնելով գրեթէ Եւրոպական ամէն լեզուներու ալ թարգմանուելով բիւրաւոր օրինակներ սպառուած են կարճ միջոցի մը մէջ։

Այս գիրքը թարգմանել ու տպագրել տուող անձը ազգայնոց դիւրամատչելի ընելու համար գինն ալ նոյն իսկ տպագրութեան գինէն պակաս որոշած է, այսինքն կէս արծաթ մէճիտ։

Ինքնօգնութիւնը Պօղոյ մէջ կը դտնուի ամէն գրավաճառաց քով։

Պու քիթապ հագդընտա քէնտի թարաֆըմըզտան չօգլուդ մէտհ ու սէնա եաղմադլըդա հաճաթ կէօրմէյիպ, սալթ շու գատար սէօյլէրիզ քի, միլլէթիմիզտէ չիմտիյէ գատար թէրճէմէ իտիլմիշ օլան քիթապլարըն էն ղիւատէ ֆայիտէլիսի տիր տէնիլսէ ճայիզ տիր. չէօյլէ քի, մէզքիւր քիթապտան պիր թանէ ալըպ տա օգուտանան, վէ օգուտադ իչին էվլատընա վէ տօսթունա նասիհաթ վիրմէյէն, ատէթա ճէմիյէթի պէչէրիյէյէ, վէ եախօտ մէնֆաաթը ուտուտիյէյէ դարշը պիր նէվի իսթեանէթ իթմիշ օլուր։

Մէզքիւր քիթապտա էն կիւզել վէ էն եիւքսէք դաֆտէրէր. վէ պիլինմէսի հէր վագթի վէ հէր սընրքի խալդ իչին էհտիյէթէն օլան մալիւմաթլար վէ թարիխճէ վուդուֆիյէթէր պուլունտուդտան պաշդա, էօյլէ պիր թադըմ քիթապլար կիպի, թազէ ֆընտըդ եէմէյէ տախի պէնզէմէդ, եանի եէյճէք էթինտէն ղիւատէ չէօր չէօրիւ պուլունմադտա տախի տէյիլ տիր, հէր սահիֆէսինտէ վէ հէր սաթըրընտա պիր հիսսէ ալաճադ չէյ կէօրիւրմէքտէ տիր. պիղ չիմտիտէն իւքի մէքթէպիմիզտէ տախի, քեաֆֆէյի շակիրտանընէ, տէյիլ պիրէր տէֆա, իւրա պիր դաչար տէֆա օգուտուպ միւթալաա իթմէլերինի նասիհաթ իթմէքտէյիզ։

Մէզքիւր քիթապըն թէրճէմէսինէ վէ թապ ունէշրինէ, վէ պէօյլէ եարըշար մէճիտիյէյէ ճիլալէնմիշ օլարադ սաթըլարադ, հէր սընրքի էհալինին օգուտմասընա գօլայլըդ վիրիլմէսինէ, կիւմշեան Յովհաննէս էֆֆէնտի սէպէպ օլուպ վէ հիմմէթի իթմիշ օլտուղունան, պիզ քէնտի թարաֆըմըզտան, միւէլլիֆի վէ միւթէրճիմի էֆֆէնտիէր հադդլարընտա իզհարը թէչէքքիր իթտիկմիզէ պէրապէր, քէնտի հադդլարընտա տախի այնի պօրճու իֆա իտէրիզ. վէ հիչ շիւբհէսիզ եօդ տուր քի, հէր մէդատիրշինաս զաթ տախի դալպինտէ մէզքիւր պօրճու պիզիմ կիպի հիսս իտէճէք տիր։

Մէզքիւր քիթապ Դավաֆեան թապխանէսինտէ կիւզէլճէ թապ իտիլմիշ օլուպ, վէ էօյլէ ճիլալէնմիշ օլտուղու հալտէ սաթըլմասը, միլլէթիմիզին հալ վէ կիտիշինճէ, պիւյիւք պիր խըզմէթ սաեբլաա սէղա տըր. ղիրա, հիչ պիր լիսանտա օ պիւյիւքլիւքտէ պիր քիթապ, մէզքիւր ֆիեաթլա սաթըլարադ իտարէ իտէմէյէճէկինտէն, հալէյէ պիր ֆէտաքեարլըդ էսէրի սայէսինտէ շու դօլայլըդ վիրիլմէքտէ տիր։

Պէօյլէ պիր միւֆիտ քիթապտան, միլլէթիմիզին սաեբսընա նիսպէթլէ, հիչ տէյիլ իսէ, սալթ իսթանպօլտա, էկէր էմրի քիթապէթտէ, ազաճըդ իլէրու կիթմիշ օլսա իսի՛ք, հիսսազճա, եիկիրմի պին նիւսխէ սաթըլմասը իգթիղա իտէր իսի, հալպու քի պադալըմ էն չօղու պին նիւսխէ սաթըլաճա՛դ մը տըր, պու ճիհէթլէ տախի պիր թէճրիւպէ կէօրմէքլիկի արղու վէ մէրադիթ տիկիմիզտէն, պիր դաչ հաֆթատան սօնրա խասսէթէն սիւալ իտէրէք քէսպի մալիւմաթ իթմէք նիյէթինտէյիզ։

Մէզքիւր քիթապտա, միլլէթիմիզին շու շիմտիքի տէրքեար օլան չարբըդ կիտիշլէրինի, պաթըլ իթիգատարընը, մուզիրը էֆքեարլարընը, վէ եանլըշ թարիգ ու թէտպիրլէրինի իպրաղ վէ թասսիդ, իտիճի էօյլէ նօգթալար, էօյլէ դատիէլէր, վէ էօյլէ նասիհաթլար վարարը.քի, զանն իտէրսին քի խասսէթէն պիզիմ իչին դալէմէ աւլընմըշ տըր. հէլէ պալէասընտա.քի խմի պիլէ պիզիմ իչին պիր պիւյիւք նասիհաթ սաեբլաա ճայիզ տիր, չիւնքի իսմինտէն պիլէ անպաշըրմադտա տըր քի, հէր առամ իլք եարտըմը պիզզաթ քէնտիտէն արամալը վէ պէ.քլ՛մէլի տիր, վէ պիզտէ իսէ, հէր շէյի պաշդասընան ումմադ վէ պէ.քլէմէ.քլիք քէօքլէշմիշ պիր խուլ օրմուշ տուր, վէ պուտա սըրֆ էսիրլիք վէ թէնպէլլիք ալէամէթի տիր։

ԵՒԼՕՅԻ ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԷՇ ԹԷՆԶԻԼ

ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ

Եէնիտէն ինչա օլունան Ամէրիպտան մաղազասընըն քիւչատը

Ս. Մ. Մինասեան վէ դուամ բանեասը իլան իտէր բաղպէթլու էհալիյէ.քի, Գալաթատա Եէնի—Ճամի դաբուսու իթիթիսալինտէ. վագը քէնտի Ամէրիպտան մաղազասը.ը միւճէտտէտէն ինչա օլունարադ, պու տէֆա թէքրարլէն աչըլմըշ տըր, վէ ազօսուսուն ոէքիղ ինճի կիւնինուտէն իթիսարէն, իլուլուն 18 ինճի կիւնինէ դատար, քէնտի մալէրի ֆիեաթընը թէնզիլ իլե ֆիրուխթ էյլեեէճէք օլտուղունան, բիարէթլու էհալինին, մաղազասի մէզքիւրլե թէշրիֆ պուեուրմալարը լեճա օլունուր։

Տիքիշ մաքինալարը, սօպա վէ թիմուր պօրու ֆիեաթլարընտան եիւզտէ օն թէնզիլ իսթիլիպ, վէ ատիր էմթաանընն ֆիյատթարընտան տախի եիւզտէ եիկիրմի ալտը թէնզիլ օլունճաղը, խասսէթէն իլան օլունուր։

Ամէրիպտան մաղազասը Գալաթատա

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմսին բաղարընտա Նումէրօ 41 Իրսի խանընտա